

OD REDAKTORA NAUKOWEGO

Prezentowany numer „Roczników Pedagogicznych” jest poświęcony wychowaniu chrześcijańskiemu i pedagogii szkoły katolickiej. Wychowanie chrześcijańskie i szkoła katolicka, chociaż są zjawiskami odrębnymi, to jednak mają wiele elementów wspólnych, zwłaszcza w zakresie założeń systemowych, treściowych, misyjnych i teleologicznych. O ile wychowanie chrześcijańskie funkcjonuje w rodzinie, w szkole, we wspólnotach kościelnych, o tyle szkoła katolicka nie może realizować swojego posłannictwa bez wychowania chrześcijańskiego.

W centrum wychowania chrześcijańskiego i szkoły katolickiej jest Jezus Chrystus, Syn Boży i Człowieczy, Zbawiciel człowieka, doskonały wzór życia ludzkiego i chrześcijańskiego. Chrystocentryczny charakter implikuje wymiar trynitarny, eklezjalny, ewangelizacyjny i formacyjny. Szkoła katolicka jest uprzywilejowanym miejscem wychowania chrześcijańskiego, wychowania integralnego.

Problematyka szkolnictwa katolickiego ma bogatą i długą tradycję. W ujęciu historycznym sięga do początków Kościoła i wychowania pierwszych chrześcijan. W kolejnych wiekach pierwszorzędą rolę pełniło poszukiwanie optymalnego kształcenia i wychowania, tworzenie modelu edukacji obejmującej pełną formację wychowanka. Powstające w średniowieczu szkoły stanowiły wyraz troski Kościoła o wychowanie społeczeństwa. Nadrzędna rola Kościoła zaznaczyła się w różnych formach organizacyjnych, począwszy od szkół elementarnych aż po uniwersytety, stanowiące środowisko dynamicznego rozwoju nauki i formacji społeczeństwa. Chociaż w nowożytności państwo przejmowało szkolnictwo jako własne zadanie, to szkoła katolicka zachowała swoją autonomię ideową i organizacyjną. Dzisiejsza szkoła katolicka, odmienna od jej różnorodnych form historycznych, ma podobne funkcje i cieszy się uznaniem nie tylko w katolickich środowiskach.

Zasadniczą funkcją szkoły katolickiej jest wychowanie służące pełnemu rozwojowi osoby wychowanka, zarówno naturalnemu, jak i chrześcijańskiemu. Papież Jana Paweł II w licznych wypowiedziach podkreśla tę zależność i jedność, stwierdzając, że szkoła katolicka jest „rzeczywistym miejscem integral-

nej formacji osoby”¹ poprzez formację kulturową, moralną, estetyczną, społeczną i religijną. W podobny sposób interpretują nadrzędną funkcję szkoły katolickiej Benedykt XVI i Franciszek.

Problematykę związaną z wychowaniem chrześcijańskim i szkołą katolicką zawierają artykuły prezentowane w niniejszym numerze „Roczników Pedagogicznych”, ujęte w dwóch częściach: jako studia teoretyczne oraz studia historyczne i teoretyczno-praktyczne. W pierwszej części przedmiotem analizy są zadania katolickiego wychowawcy (ks. Marek Dziewiecki), wychowanie i edukacja dziecka w duchu chrześcijańskim (Beáta Akimjaková i Ludmila Krajčířiková), wychowanie chrześcijańskie w katechezie szkolnej (ks. Stanisław Łabendowicz) oraz inspiracje papieża Franciszka dla współczesnej szkoły katolickiej (ks. Adam Maj). Różnorodność tematyczna charakteryzuje również część drugą, w której znajdują się przykłady praktycznej aplikacji wychowania chrześcijańskiego – historyczne i współczesne. Dwa artykuły historyczne dotyczą formacji nauczycielskiej prowadzonej przez Spiską Kapitułę w XIX wieku (Marcela Čarnická) oraz formacji polskich studentów w Kolegium Pijarów w Podolińcu w XVII-XVIII wieku (Veronika Hašková i Pavol Zubal). Kolejne artykuły prezentują doświadczenie edukacyjne (personalistyczne i sokratejskie) w szkole katolickiej w Chojnicach (Rafał Maliszewski) oraz sposób zastosowania systemu przewencyjnego św. Jana Bosko w wychowaniu żeglarskim (Andrzej Król SDB).

Całość numeru dopełniają recenzje wydawnicze dwóch publikacji: dotyczącej tożsamości szkoły katolickiej (Marta Buk-Cegiełka) i zbioru wypowiedzi papieskich o św. Janie Bosko (ks. Grzegorz Wójcik), oraz sprawozdanie z konferencji dla nauczycieli i wychowawców (Dominika Ledworuch).

Autorom wszystkich artykułów i opracowań, reprezentującym różne środowiska naukowe, oświatowe i wychowawcze w Polsce i na Słowacji, należy się uznanie i wdzięczność, a Czytelnikom – życzenie pożytecznej lektury.

Ks. dr hab. Adam Maj, prof. KUL

---

¹ JAN PAWEŁ II, *Szkoła katolicka miejscem integralnej formacji młodego człowieka*. Audiencja dla delegatów FIDAE, Rzym, 28 XII 1981 r., w: S. URBAŃSKI (red.), *Wychowanie w nauczaniu Jana Pawła II (1978-1999)*, Warszawa 2000, s. 180.